

Sygn. akt II C 87/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 sierpnia 2015 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi, II Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR A. Z.

Protokolant: staż. K. I.

po rozpoznaniu w dniu 28 sierpnia 2015 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Wierzytelności Detalicznych Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W.

przeciwko T. D.

o zapłatę kwoty 10.886,67 zł

oddala powództwo.

Sygn. akt II C 87/15

UZASADNIENIE

W dniu 18 listopada 2014 roku (...) Kredytów Detalicznych Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. skierował do Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Wniósł o orzeczenie nakazem zapłaty, aby pozwana T. D. zapłaciła stronie powodowej kwotę 10.886,67 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 19 listopada 2014 roku do dnia zapłaty. W uzasadnieniu pozwu wskazano, że powód w drodze umowy przelewu wierzytelności z dnia 27 czerwca 2014 roku nabył wierzytelność z tytułu umowy limitu kredytowego zwartej pomiędzy T. D. a (...) Bank (...) Spółką Akcyjną we W.. Powód wyjaśnił, że na dochodzoną pozew kwotę składają się: należność główna w kwocie 4.991,05 zł, odsetki umowne w kwocie 978,26 zł naliczone przez poprzednika prawnego powoda, odsetki karne w wysokości 2.969,83 zł, naliczone przez poprzednika prawnego powoda koszty w wysokości 1.703,99 zł, odsetki ustawowe od kapitału naliczone przez powoda od dnia 1 lipca 2014 roku do dnia wniesienia pozwu w wysokości 243,54 zł.

(pozew w (...) k.2-6, pismo k.7-8, pozew k.9-17)

W dniu 20 listopada 2014 roku Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i przekazał sprawę do Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi.

(postanowienie k. 6v.)

W dniu 2 stycznia 2015 roku Referendarz Sądowy Sądu Rejonowego dla Łodzi – Widzewa w Łodzi wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, w którym uwzględnił powództwo w całości i orzekł o kosztach procesu. Odpis nakazu zapłaty doręczono pozwanej w dniu 14 stycznia 2015 roku.

(nakaz zapłaty k.67, dowód doręczenia k.68)

W dniu 26 stycznia 2015 roku pozwana wniosła sprzeciw od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym zaskarżając go w całości. Podniosła zarzut przedawnienia roszczenia dochodzonego pozwem w kwocie 10.886,67 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 19 listopada 2014 roku.

(sprzeciw k.70)

W piśmie z dnia 9 marca 2015 roku pełnomocnik powoda wskazał, że nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności oraz złożenie wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego przerwało bieg terminu przedawnienia, który zaczął biec ponownie po umorzeniu postępowania egzekucyjnego. Podniósł, że podniesienie przez pozwaną zarzut przedawnienia jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

(pismo pełnomocnika powoda k.74-77)

Na rozprawie w dniu 28 sierpnia 2015 roku pozwana podtrzymała stanowisko wyrażone w sprzeciwie. Kwestionowała także wysokość kwoty dochodzonej pozwem.

(stanowisko pozwanej – protokół rozprawy k.93)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 21 listopada 2007 roku pomiędzy (...) Bankiem Spółką Akcyjną z siedzibą we W., a T. D. została zawarta umowa o przyznanie limitu kredytowego i wydanie karty kredytowej. Bank przyznał pozwanej limit kredytowy do kwoty 5.000 zł, dla korzystania z którego otwarto rachunek bankowy. Spłata limitu kredytowego miała następować w okresach miesięcznych poprzez dokonywanie przez posiadacza rachunku kredytowego spłat na wskazany w umowie rachunek bankowy, których wysokość i termin będą określone w wyciągu z rachunku generowanym każdego 16-ego dnia miesiąca i wysyłanym na adres korespondencyjny posiadacza rachunku kredytowego.

(dowód: kserokopia umowa k.22-23)

(...) Bank Spółka Akcyjna we W. zmienił firmę na (...) Bank (...) Spółka Akcyjna we W..

(okoliczność bezsporna, także kserokopia odpisu z KRS k.43-50)

W dniu 20 kwietnia 2010 roku (...) Bank Spółka Akcyjna we W. wystawił przeciwko T. D. bankowy tytuł egzekucyjny z tytułu umowy o przyznanie limitu kredytowego i wydanie karty kredytowej, obejmujący zobowiązanie dłużnika w kwocie 8.877,26 zł oraz dalsze odsetki od dnia następnego po dniu wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego od kwoty 4.991,05 zł w wysokości odsetek maksymalnych. Postanowieniem z dnia 27 lipca 2010 roku, wydanym w sprawie II 1 Co 8133/10, Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi nadał temu bankowemu tytułowi klauzulę wykonalności.

(dowód: kserokopia bankowego tytułu egzekucyjnego k.62 i k.79, kserokopia postanowienia k.64 i k.81)

W dniu 28 września 2010 roku (...) Bank Spółka Akcyjna we W. wystąpił do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Łodzi –Widzewa w Łodzi A. P. o wszczęcie egzekucji przeciwko T. D. na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 20 kwietnia 2010 roku zaopatrzonego w klauzulę wykonalności. Postanowieniem z dnia 26 sierpnia 2011 roku, prawomocnym od dnia 13 września 2011 roku, Komornik umorzył postępowanie egzekucyjne z powodu bezskuteczności egzekucji.

(dowód: wniosek k.1-1 v., postanowienie k.27, dowody doręczenia k.28 i k.30 - załączonych akt Km 7034/10)

W dniu 27 czerwca 2014 roku (...) Bank (...) Spółka Akcyjna we W. zawarł z (...) Kredytów Detalicznych Niestandardyzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym z siedzibą w W. umowę przelewu

wierzytelności na mocy której Bank przeniósł na Fundusz wierzytelności wymienione w załączniku numer 5 do umowy za cenę i na warunkach określonych w umowie, w tym wierzytelność w stosunku do T. D., wynikającą z umowy z dnia 21 listopada 2007 roku o przyznanie limitu kredytowego i wydanie karty kredytowej.

(dowód: kserokopia umowy k.24-38, kserokopia załącznika numer 5 k.39, kserokopia oświadczenia k.41, kserokopia pełnomocnictwa k.42 i k.51)

Ustalając powyższy stan faktyczny, Sąd oparł się na wskazanych przez stronę powodową dokumentach, co do których brak było jakichkolwiek podstaw, aby odmówić im przymiotu wiarygodności.

Sąd Rejonowy zważył co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu.

Stosownie do treści art.509 § 1 k.c., wierzyciel (cedent) może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Jak wynika z § 2 powołanego przepisu, wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki. Umowa przelewu może zostać zawarta w dowolnej formie, lecz jeżeli wierzytelność jest stwierdzona pismem, przelew tej wierzytelności powinien być również pismem stwierdzony (art.511 k.c.). Skutkiem przelewu wierzytelności jest zmiana wierzyciela przy jednoczesnym zachowaniu dotychczasowego kształtu zobowiązania. W świetle przepisu art.510 § 1 k.c., umowa sprzedaży, zamiany, darowizny lub inna umowa zobowiązująca do przeniesienia wierzytelności przenosi wierzytelność na nabywcę, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej albo że strony inaczej postanowiły. Jak wynika z art.514 k.c., jeżeli wierzytelność jest stwierdzona pismem, zastrzeżenie umowne, iż przelew nie może nastąpić bez zgody dłużnika, jest skuteczne względem nabywcy tylko wtedy, gdy pismo zawiera wzmiankę o tym zastrzeżeniu, chyba że nabywca w chwili przelewu o zastrzeżeniu wiedział.

W doktrynie i orzecznictwie przyjmuje się, że aby wierzytelność mogła stać się przedmiotem rozporządzenia, musi być w dostateczny sposób oznaczona, zindywidualizowana. Przede wszystkim powinien być wyraźnie określony stosunek zobowiązaniowy, którego elementem jest zbywana wierzytelność - chodzi głównie o oznaczanie stron tego stosunku, świadczenia oraz przedmiotu świadczenia. Wskazane elementy muszą być oznaczone bądź przynajmniej oznaczalne już w momencie zawierania umowy przenoszącej wierzytelność, do chwili zaś przejścia wierzytelności z majątku zbywcy do majątku nabywcy powinno nastąpić wyczerpujące sprecyzowanie również pozostałych elementów stosunku zobowiązaniowego, w którego ramach istnieje zbywana wierzytelność (tak między innymi „Kodeks cywilny. Komentarz.” pod red. prof. dr hab. Edward Gniewka, prof. dr hab. Piotra Machnikowskiego, 2013 rok, „Kodeks cywilny. Komentarz.” pod red. prof. dr hab. Krzysztof Pietrzykowski, 2011 rok, Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 5 listopada 1999 roku, III CKN 423/98, Biuletyn Sądu Najwyższego 2000 rok, Nr 1, s. 11).

Wierzytelność z tytułu umowy limitu kredytowego i o wydanie karty kredytowej zawarta przez (...) Bank Spółkę Akcyjną we W. w dniu 21 listopada 2007 roku z pozwaną była stwierdzona pismem, a umowa przelewu została zawarta w formie pisemnej. Przelew nie sprzeciwiał się obowiązującym wówczas przepisom prawa ani właściwości zobowiązania. W umowie limitu kredytowego i o wydanie karty kredytowej nie zamieszczono postanowienia, zgodnie z którym do przelewu wierzytelności potrzebna była zgoda dłużnika. Wierzytelność będąca przedmiotem przelewu została w dostateczny sposób zindywidualizowana – oznaczono w niej strony stosunku prawnego oraz rodzaj umowy i datę jej zawarcia. W konsekwencji, powód nabył skutecznie wierzytelność z umowy limitu kredytowego i o wydanie karty kredytowej zawartej z T. D. w dniu 21 listopada 2007 roku i był legitymowany czynnie w niniejszym procesie. Pozwana jako kredytobiorca posiadała legitymację procesową bierną.

Pozwana podniosła zarzut przedawnienia roszczenia objętego pozwem. A zatem rozważenia wymagało, czy dochodzone przez powoda roszczenie uległo przedawnieniu.

Stosownie do art. 117 § 1 k.c., z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. Po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie, może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Jednakże zrzeczenie się zarzutu przedawnienia przed upływem terminu jest nieważne (art.117 § 2 k.c.). W świetle art. 118 k.c., jeżeli przepis szczególnie nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi lat dziesięć, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata.

Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem judykatury, roszczenia banku wynikające z umowy kredytu odnawialnego przedawniają się w terminie trzech lat (tak między innymi Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 2 października 2008 roku, II CSK 212/08, Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna 2009 rok, Nr C, poz. 60, str. 1).

Zgodnie z art. 120 § 1 k.c., bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie.

Jak wynika z art. 123 § 1 k.c., bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia, przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje, przez wszczęcie mediacji. Powszechnie przyjmuje się, że złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji oraz złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności przerywają bieg przedawnienia.

W świetle przepisu art. 124 § 1 k.c., po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo. W razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym albo przez wszczęcie mediacji, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone (art.124 § 2 k.c.).

Termin przedawnienia po jego przerwaniu biegnie na nowo od daty uprawomocnienia się orzeczenia, kończącego postępowanie, o którym mowa w art. 124 § 2 k.c. (tak również postanowienie Sądu Apelacyjnego w Szczecinie - I Wydział Cywilny z dnia 21 listopada 2012 roku, I ACz 953/12, Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Szczecinie 2013 rok, Nr 1, str. 31).

Stosownie do treści przepisu art.125 § 1 k.c., roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo przed sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd, przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Powołany przepis nie odnosi się jednak do roszczeń stwierdzonych innymi niż wymienione w tym przepisie tytułami egzekucyjnymi, a zatem stwierdzonych aktem notarialnym, w którym dłużnik poddał się egzekucji (art. 777 pkt 4 i 5 k.p.c.) oraz bankowym tytułem egzekucyjnym (tak również uzasadnienie uchwały Sądu Najwyższego z 16 stycznia 2004 roku, III CZP 101/03, OSN 2005 rok, Nr 4, poz. 58, „Kodeks cywilny. Komentarz.” pod red. prof. dr hab. Edwarda Gniewka, prof. dr hab. Piotra Machnikowskiego 2014 rok).

Treścią umowy przelewu unormowanej w art.509 k.c. jest przeniesienie przez wierzyciela swojej wierzytelności na osobę trzecią, a skutkiem tej umowy jest wyłączenie dotychczasowego wierzyciela ze stosunku zobowiązaniowego i zajęcie jego miejsca przez nabywcę. Wskutek przelewu wierzytelność cedenta (czyli funkcjonalna wiązka uprawnień wierzyciela zawierająca co najmniej jedno roszczenie) przechodzi na cesjonariusza w takim stanie, w jakim dotychczas istniała. Zasadniczo cesja nie wpływa na jej kształt, zmienia się jedynie uprawniony do żądania świadczenia. Nie ulega w szczególności zmianie termin przedawnienia roszczenia lub roszczeń wchodzących w skład owej wierzytelności (tak między innymi Sąd Najwyższy Izba Cywilna w wyroku z dnia 24 maja 1999 roku, II CKN 342/98, niepubl.; Edward Gniewek „Kodeks cywilny. Komentarz.” Warszawa 2010 rok).

W przedmiotowej sprawie roszczenie banku z tytułu umowy z dnia 21 listopada 2007 roku o przyznanie limitu kredytowego i wydanie karty kredytowej było z pewnością wymagalne w dniu wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego czyli w dniu 20 kwietnia 2010 roku. Z tym dniem rozpoczął bieg 3 –letni termin przedawnienia. Złożenie wniosku o nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu przerwało bieg terminu przedawnienia, który rozpoczął się na nowo z dniem nadania klauzuli wykonalności, czyli 27 lipca 2010 roku. Kolejne przerwanie biegu terminu przedawnienia nastąpiło w dniu 28 września 2010 roku poprzez złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji. Termin przedawnienia nie biegł do dnia 13 września 2011 roku, kiedy uprawomocniło się postanowienie o umorzeniu egzekucji. Po tej dacie rozpoczął bieg na nowo i upłynął w dniu 13 września 2014 roku. Pozew w niniejszej sprawie został wniesiony w dniu 18 listopada 2014 roku, po upływie terminu przedawnienia.

A zatem, zarzut pozwanej zasługiwał na uwzględnienie i skutkowało oddaleniem powództwa.

Pełnomocnik powoda wskazywał na sprzeczność poniesionego przez pozwaną zarzutu przedawnienia z zasadami współżycia społecznego.

Zgodnie z art. 5 k.c., nie można czynić ze swego prawa użytku, który by był sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. Powołany przepis ma charakter wyjątkowy i powinien być stosowany ze szczególną ostrożnością (tak między innymi Sąd Najwyższy w wyroku dnia 24 kwietnia 1997 roku, II CKN 118/97, OSP 1998 rok, Nr 1, poz. 3).

Zasady współżycia społecznego to odrębne od norm prawnych reguły postępowania wiążące się ściśle z normami moralnymi oraz normami obyczajowymi. Należą niewątpliwie do nich również dobre obyczaje obowiązujące w obrocie prawnym. W szczególności, u podstaw zakazu nadużycia prawa podmiotowego (zakazu postępowania niezgodnego z zasadami współżycia społecznego) leży zasada, według której nie wolno postępować w sposób sprzeczny z wywołanym przez siebie zaufaniem i dotychczasowym postępowaniem.

Domniemywa się, że korzystający ze swego prawa podmiotowego czyni to zgodnie z zasadami współżycia społecznego oraz społeczno - gospodarczym przeznaczeniem tego prawa. W konsekwencji, ciężar dowodu istnienia okoliczności faktycznych uzasadniających ten zarzut spoczywa na tym, kto ten zarzut podnosi. W przedmiotowej sprawie, ciężar udowodnienia nadużycia prawa podmiotowego przez pozwaną spoczywał na powodzie. Powód nie wskazał ani nie udowodnił żadnych okoliczności wskazujących na to, że poniesienie przez pozwaną zarzutu przedawnienia, do czego była uprawniona zgodnie ze zdaniem drugim art. 117 § 1 k.c., stanowiło nadużycie prawa.

Nie można bowiem przyjmować, że sam fakt skorzystania przez pozwanego z przewidzianego w przepisach prawa cywilnego zarzutu przedawnienia stanowi nadużycie prawa. Pozwana w celu obrony swych praw skorzystała przysługującego jej zarzutu przedawnienia. Powód nie wykazał, aby to pozwana swym zachowaniem, a w szczególności deklaracjami spełnienia świadczenia na jego rzecz, spowodowała, że zwlekał z wytoczeniem powództwa w niniejszej sprawie, co skutkowało przedawnieniem roszczenia. Nie udowodnił, iż pozwana wywołała u powoda przekonanie, że spełni świadczenie, a następnie postąpiła w sposób sprzeczny z wywołanym przez siebie zaufaniem. Powód jest profesjonalistą w obrocie prawnym, nabywający wymagalne wierzytelności pieniężne od różnych podmiotów, świadomy istnienia i biegu terminów przedawnienia. W konsekwencji, bezczynność powoda po nabyciu wierzytelności objętej pozewem w niniejszej sprawie nie może obciążać pozwanej.

Mając na uwadze powyższe, poniesiony przez pozwanego zarzut, że zachowanie pozwanej polegające na podniesieniu zarzutu przedawnienia jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, nie zasługiwał na uwzględnienie.

Powód przegrał proces w całości, a zatem zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu wyrażoną w art.98 k.p.c., obciążają go poniesione koszty procesu.